

Posudek vedoucího diplomové práce

Autorka: Bc. LAURA ŠIMONOVÁ

Název: *Osvícenecký filozof a lékař Julien Jean Offray de La Mettrie a jeho díla o člověku a společnosti v kulturním a společenském kontextu dlouhého 18. století*

Místo, rok, rozsah práce: Praha, odevzdáno na Katedře dějin a didaktiky dějepisu v červenci 2024, 79 stran textu, seznam pramenů a literatury, rozsáhlé přílohy (přepis a překlad pramene, obrazová dokumentace, reprodukce pramenů)

Vedoucí práce: PhDr. JAN ZDICHYNEC, Ph.D.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.		X		
Metody využité autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		x		
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .		x		
Struktura práce je vyvážená a logická.		x		
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .	x			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .		x		
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .	x			
Autor správně cituje .	x			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	x			
Autor pravidelně konzultoval s vedoucím práce	x			

Celkové hodnocení (slovně)

Vedení diplomové práce Bc. Laury ŠIMONOVÉ jsem se ujal rád, neboť navázala na svou práci bakalářskou, úspěšně obhájenou pod mým vedením. Věděl jsem tedy zhruba, co mohu čekat, a mohl spoluutvářet i zaměření práce. Studie spadá do kulturních dějin doby předmoderní, má silný potenciál komparativní a představuje výzkum interdisciplinární, neboť defendentka propojuje nejen své kompetence z oborů dějepisu a francouzštiny, ale

odvažuje se vstoupit i do oblastí výtvarného umění, dějin vědy a literární vědy. L. Šimonová si své badatelské otázky postavila sama, i s vědomím toho, že může výhodně navázat na svou bakalářskou práci, a již také s tím, že ve svém výzkumu hodlá pokračovat. Komunikace s L. Šimonovou probíhala bez problémů, byla ovšem poznamenána určitým časovým napětím, když autorka souběžně připravovala projekt svého studia ve Francii.

Je třeba poznamenat, že autorčin záměr se v zásadě podařilo naplnit, ovšem snad i vzhledem k jistým překryvům s předchozím a plánovaným výzkumem působí celek poněkud neproporčně. Autorka totiž ne všechny linie sleduje stejně do hloubky a ne všechna témata „dotahuje“. Tím, že průběžně odkazuje na svou bakalářskou práci a své dosavadní poznatky podává jen velmi stručně nebo je úplně vynechává, není celek diplomové práce vždy funkční. Tak např. La Mettrieho biografie začíná hned *in medias res* jeho polemikou s francouzskými lékaři a vztahem k Hermanu Boerhaavovi, a pak už rovnou přechází na pruský dvůr. Nelze tedy říci, že by tato studie přinášela komplexní zpracování biografie, jak L. Šimonová postuluje v abstraktu, spíše rozpracovává řadu zajímavých témat života a díla tohoto osvícence, málo známého i ve francouzském kontextu – v tom je ovšem dosti nápaditá.

Po **jazykové a formální stránce**: práce je sice psána celkem živě a čtivě – a je patrné autorčino nadšení pro téma, bohužel ji ale poznamenává určitý chvat při jejím dokončování (bohužel v textu zůstaly i některé moje komentáře, jako např. již v abstraktu). V zásadě v pořádku je poznámkový aparát, byť i jej poznamenává určitý chvat (např. není poznámka vždy zakončena tečkou). U starých tisků, jež většinou byly studovány online, snad není nutné vždy uvádět datum citace (stačilo by je zaznamenat ve zdrojích v závěru práce).

Co se týče **výstavby práce**, je v zásadě logická, autorka se se zaměřuje spíše na vybrané aspekty La Mettrieho života a díla a pak zejména jeho významu pro materialistickou filozofii a jeho druhému životu. Závěr je poměrně rozsáhlý, odpovídá rozměrům práce. Autorka mohla více okomentovat přílohy (jež nejsou zahrnuty do obsahu), a propojit je s vlastním textem.

Obsahově vyzdvihují v první řadě vstup do knižní kultury a pokus o rekonstrukci dobových portrétů, v tom je práce vpravdě interdisciplinární; věnovala se nejen samotnému textu děl, ale také předmluvám. Oceňuji vzletně psaný úvod, to, že autorka, jistě pod vlivem frankofonní formace, postupuje formou vytyčených otázek. Oceňuji, že se pustila do výzkumu pruského působení La Mettrieho (do jisté míry limitující bylo vynechání německé odborné literatury, ovšem kultura té doby byla výrazně frankofonní). Aktuálním výzkumům odpovídá i práce s dobovou cenzurou a zaměřením na paratexty La Mettrieho děl.

Historické řemeslo: Vzhledem k tomu, že máme co do činění již s diplomovou prací, autorka měla kritičtěji zhodnotit dosavadní literaturu – přehled dosavadního bádání je spíše výčtový. Oceňuji práci se zahraniční literaturou, samozřejmě mohlo být recipováno i více zejména anglicky psaných prací. Největším nedostatkem je nevyužívání německy psané literatury a německých pramenů, což jistě překoná výzkum v rámci disertační práce. Jisté nedostatky najdeme i při překladech francouzských textů. Škoda, že nejsou textové přílohy rozsáhlejší (zde se mohla autorka snad více zaměřit na zdroje, z nichž La Mettrie vycházel).

Otázky k obhajobě:

Jak vnímá autorka svůj vlastní přínos k bádání a jak se posunula ve srovnání se svou bakalářskou prací? Není tajemstvím, že kolegyně hodlá v tématu pokračovat i v rámci doktorského studia, a to dokonce v programu co-tutelle (zaujala totiž svým výzkumem francouzského kolegu Jeana Françoise Dunyacha z univerzity Lettres Sorbonne): v čem se domnívá, že může k výrazně frankofonnímu tématu přispět jako Češka a jaké další možnosti výzkumu spatřuje?

Je osobnost J. J. Offraye La Mettrie, tohoto „osvícence druhé kategorie“ ve smyslu osobnosti méně známé, využitelná ve výuce na základní a střední škole? Jak by jej zapojila do výkladu na škole vysoké, i vzhledem ke stále omezenějšímu prostoru, který je starším dějinám vyhrazen?

Jak by se svým postupujícím výzkumem charakterizovala recepci La Mettrieho ve střeoevropském prostředí (šlechtické a měšťanské knihovny, korespondence) – narazila autorka na více zmínek?

Po jejím rozsáhlém výzkumu: jeví se jí stále La Mettrie jako výjimečná, originální postava? Jaké bylo jeho místo mezi francouzskými osvícenci? Jak by shrnula zdroje jeho myšlení? A dokázala by zmínit nějakou srovnatelnou postavu ve střeoevropském prostoru?

Závěrem bych chtěl rád konstatovat, že defendentka do značné míry naplnila cíle, jež si úvodem práce vytyčila. Práce se dost posouvá ve srovnání s prací bakalářskou, přičemž autorka rozšířila pole svého výzkumu nejen předmětem, ale také metodami. Práce je dále výrazně interdisciplinární, autorka se dokáže pohybovat

s přehledem v první řadě v tématech historických a využít svých znalostí francouzštiny – a pracovat nejen se zahraniční literaturou, ale i se starými tisky dostupnými sice online (nejčastěji v databázi Gallica), ale většinou nepřeloženými do češtiny. L. Šimonová však vstoupila i na pole textové analýzy, dějin vědy, literární vědy a dějin výtvarného umění a dokázala se zamýšlet i nad druhým životem La Mettrieho, tj. nutně se dotkla chronologicky i 19. a 20. století.

Práci rád doporučuji k obhajobě.

Datum: Praha a Chioggia, 28. srpna 2024

Podpis vedoucího práce: PhDr. Jan Zdichynec, Ph.D.